

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ו.

עין משפט נר מצוה

בב א ב מיי פ"א מהל'
תומלת לבעת הלכה ג
סמך עשין ללד ועיין בב"מ
ובש"מ:
בד ג ד מיי שס הל' ד:

רבינו חננאל

ודחין הא לא קשיא
דאע"ג דקרום ביצה
מתחתיו מסידי כלומר
מכהייה מסידי ההיכל.
רחמנא אמר ולשאת
ולספחת ספחת טפילה
לשאת. אלא סיד ההיכל
קשיא. אלא מתורתא
מתני דלא כר' עקיבא.
והיא שמעיין לר' עקיבא
דאמר זו למעלה מזו.
אלימא כדשאל ליה
בריה מפני מה אמרו
מראות נגעים שנים
שקן ד' ולא אמרו
מקרום ביצה ולמעלה
בכבנות טמא והיטבו
אביו לומר שמטטרפין זו
עם זו. ואמר לו יאמרו
מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומטטרפין זו עם
זו וכו'. ודייקת מדלא
אמר ליה מסידי ההיכל
ומקרום ביצה ולמעלה
ש"מ דשמיע ליה מאביו
דבהדי שאת מצטרפי
דבעיין זו למעלה מזו.
דלמא לא אמר הכי.
אלא שאת ותולדתה יהוה
קרום ביצה והוא הדין
לבהית ותולדתה יהוה
סיד ההיכל אלא (מדתינא)
המוזג שבוה ושבוה כיון
המוזג במים. אלא של
שלג עוה ושל סיד דיהה
הימנה ואמר [מדתינא]
דאמר ר' חנינא משל דר'
עקיבא למה הדיבר דומה
לד' כוסות של חלב אחד
נפל לתוכו שתי טיפות
דס ואחד נפל לתוכו ד'
טיפות דס רב' עד שכולן
מראה לבן הן אלא שזו
למעלה מזו. ודחין אימור
דשמעת ליה לר' עקיבא
זו למעלה מזו בפתוך.
פי' במעורב בחלוק.
כלומר בשאינו מעורב מי
שמעת ליה הכי. ואפי'
בפתוך גופיה מי אית
ליה האי סברא. והא
תן בחחלת מסכת נגעים
ר' עקיבא אומר אדמדם
שבוה ושבוה כיון המוזג
במים אלא של שלג עוה
ושל סיד דיהה הימנה.

אף על גב דמנחתא מינה טובא. פירש בקונטרס דלר' עקיבא
סיד וקרום הוו תרוייהו תולדה דשאת וספחת אשאת קאי
ולא אזהרת והא דקצעי בסמוך טפילה לזהרת מנח ליה לרבנן
קצעי דלרבי עקיבא אין לזהרת שום טפילה וכן פירש לקמן
וקשיא דהא בקונטרס פירש ששן עצמנו
דלית ליה לר' עקיבא ד' שאת ארבע
וכן נמי מוכח בסמוך דקאמר מפני
מה אמרו מראות נגעים שנים שהן
ארבעה כו' ושנים שהן ארבעה
משמע שמכל אב יוצאה תולדה אחת
כמו שמים שהן ארבע דשבת וידיעות
ושבועות ועוד כיון דלספחת לא קאי
אלא אשאת מניל לרבות שתי תולדות
לא נרצה לה כ"א סיד דאכל קרום
נימא דטהור ועוד דאמר לקמן משל
דרבנן למה הדבר דומה לתרי מלכי
ותרי איפרכי מלכו של זה למעלה
ממלכו של זה ופריך האי זו למעלה
מזו וזו למעלה מזו כו' והיינו כרבי
עקיבא משמע דלרבי עקיבא נמי יש
לכל אב תולדה לכן נראה לפרש
דלר' עקיבא נמי סיד תולדה דזהרת
ואפי"ה אין מנטרפת עמה הואיל
שגבוהה ממנה שתי מעלות אצל עם
השאת מנטרפת שאין גבוהה הימנה
אלא מעלה אחת והא דקאמר האי
לאו צת מינה הוא היינו אס מתניתין
כר' עקיבא אמיא וקרום שיהא תולדה
דשאת מנטרפת עמה ואע"ג דספחת אשאת
טובא מדמכבי טפי ספחת אשאת
מזהרת מדלא כתיב ולשאת ולזהרת
ולספחותיהם והשתא הא דקצעי
לקמן טפילה לזהרת מנח ליה צעי
נמי לר"ע: **מפני מה אמרו.**
ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה
טמא ומצטרפין. פירוש

האי מאי בשלמא בלא סיד קרום צ"ה לא קשה. ולשאת ולספחת
כתיב משמע לשאת ולספחת ולנטפל עמה ש"מ דרבי לה רחמנא
טפילה וטפילה כל שהוא צממע ובלבד שיהא ממראות נגעים:
ואף ע"ג דמנחתא מינה טובא. וס"ל לר"ע דלשאת רבי לזהרת
לא רבי דהא ספחת ששאת הוא
דכתיב להך שאת הוא דלמטרפת
לזהרת דסמוכה לה וכתיב והיא א
מלמד שמטטרפין וסיד לשאת ממילא
דהא דמיא לה וכן קרום לשאת
דספחת ששאת כתיבא ורבי לה תולדה
וזה למעלה מזו דר' עקיבא בסיד
והשתא וזהרת מיתוקם: אלא סיד
היכל. כי מפלגת להו צרתמי מיני
זו תולדה לזו וזו תולדה לזו: קשיא.
היאך יטרף צהרת לסיד ותולדתו ז'
לרבי עקיבא דלית ליה זו למעלה
מזו דהא ליכא למימר לרבי עקיבא
דכי היכי דליתרצאי טפילה לשאת
משמעוהו איתרצאי טפילה נמי
לזהרת מדרשא דלאמר לקמן לרבנן
דל"כ זו למעלה מזו דרבי עקיבא
היכא איתיה אבות ותולדות הוא
דאיכא ואין בהם צירוף אלא לגבוה
ממנו שתי מעלות: והיכא שמעיין
ליה לר' עקיבא. דקפיד אסדר מעלות
לצירוף: יהושע בנו של ר' עקיבא.
הוא יהושע בן קרחא שר' עקיבא
קרת מיה דלאמרי' צבכרות (דף נח).
חזן הן הקרחא הוא: מפני מה כו'.
דמפרש צעי ואיל יאמרו מקרום
כו': **ואם לאו מה יאמרו.** ממזר
היה (כ) שמפרש מה הוא שאל: **יאמרו**
מקרום צ"ה ולמעלה טמא. אחר
שאין לנו חלוק במראות לובן למעלה
מקרום צ"ה אלא ד' מראות הללו
יאמרו כל מראה לובן שהוא מקרום
ולמעלה טמא דקימנא לן (פסחים
דף ג:). לעולם ישנה אדם לתלמידו
דכך קצרה ולמה הזכירו שמונת:
אמר לו לומר לך שמטטרפין זה עם
זה. לכן שנאוס וסידרו לומר לך
שכסדר הזה משנתן וכן דרך צירופם.
ועדיין אין אנו יודעין צ"ה סדר
הוא שונה אותן ומתשובות בנו אנו
בזין ללמוד: **אמר לו יאמרו מקרום**
זה עם זה. ומתשובות אנו למידין סדר משנת אביו: ואילו מסידי
ולמעלה לא קאמר ליה. יאמרו מקרום צ"ה ולמעלה טמא ומטטרפין
ומסיד ולמעלה טמא ומטטרפין. שמע מינה שמיע ליה מיניה כולוהו
כדדי שאת מטטרפין עליון אחד לשתי תולדות דאי סלקא דעתך
משנת אביו כסדר משנתו תולדה לזהרת סיד ותולדה לשאת קרום
צ"ה הכי הוה ליה למימר יאמרו מקרום צ"ה ולמעלה טמא
ומטטרפין מסיד ולמעלה טמא ומטטרפין ומדיהדין עליון לסיד צפני
עצמו ועליון לקרום צפני עצמו ממילא שמעיין דמטטרפין דקאמרי רבנן כל חד
של קרום אמר דכיון דאין חלוק מראות צ"ה ולמעלה אלא ד' אלו וצקרא תרי כתיבי
והכתיב מעיד שזהרת לזנה דלמקמן [ע"ז] והשאת
קרוכה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יבנת תולדה לזה ותולדה לזה מראה
הסיד תתן לזהרת ומראה הקרום תתן לשאת ששם צ"ה
ליתן מראה סיד לומר מפני שהוא קרום לה למי תתן מראה הקרום הכי הוה
ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרום ולמעלה
טמא ומטטרפין דאי הוה הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה
לזה ומראותיה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לזהרת
אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוה שאת דרבי ליה רחמנא
טפילה וסדר משנתן דק"ל ששניית כסדר צירופן הכי קאי' ז'
זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרום ומטטרפין שלג עם הזמור
עם הסיד והקרום דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה
שתיין תולדה לשתיין דהא מהיכא תיתי שיהא הקרום מטטרפין לשלג לא
כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא דאי כדדי שאת דשמיע
ליה מיניה דמטטרפין דרחמנא יבניהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת
ולכן השיבו יאמרו מקרום ולמעלה טמא ומטטרפין והכל יודעין
דצירוף מראה דלאמרי' לדומה (א) הוה לו דקאמריין וכל מה שאדם יכול
להבין מסדר משנתן שזכרת שמונת היה מבין מאליו שאין לך אדם
מסדרין אלא כסדר שהן שניים עכשיו: **ולמא שאת וסולדה בהם וסולדה.**
שמיע ליה והכי נמי קאי' יאמרו מקרום ולמעלה מסיד
ולמעלה ותנא הוה דלא קפיד למיחשב ולמיזל כי רובלא: משל דרבי
עקיבא. סדר צירופן: פסוך. מעורב (א) הוה נגע לבן אדמדם
הכתיב בתורה ויקרא יג דמדקאמר שנפלו לתוכו טיפי דס מכלל דצפתוך
קאמר: שבוה ושבוה. על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן
לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם
שזהרת נכרת צמקום אחר כגון טיפת דס בחלבו ומראהו לא
אדום ולא לבן אלא כיון המוזג וסביבותיו לבן: **אלא שאדמומיתו של שלג**
עוה. כלומר לזנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה
ומדקמתי הכי צסיפא שמעיין לרישא דשבוה וצבוה דקאמר
בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סדר אחר שלג:
ואם

(א) [תוס' דנגעים פ"א],
(ב) [ערכין ג.], (ג) [ויקרא יג.],
(ד) [מכילתא פ.], (ה) [שם],
(ו) [לדומה לו הוא
דקאמריין ע"פ ג.], (ז) [וע"פ
תוס' ערכין ג. ד"ה
דמסריין],

תורה אור השלם

1. ולשאת ולספחת
ולבקרתי: ויקרא יג ו

הגהות הב"ח

(א) נבואה ליה והתנן ר'
עקיבא: (ב) רש"י ד"ה
ואם לאו וכו' היה שיפרש
מה הוא שאל: (ג) ד"ה
פתוך מעורב והוא:
(ד) תוספות ד"ה כל וכו'
שכאן ישראל בקי עמו
דלס:

כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן ב'. כשאין ישראל (י) חכם
עמו דאם ישראל בקי עמו אפי"ה כהן שטוה אומר לו ישראל
אומר טמא והוא אומר וישראל בקי היינו למסכרו ליה וסביר דלאמר
צריש ערכין (דף ג. וס) ואם תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל
ויש שם ישראל אחר המסכרו יש לומר כגון שהמסכר עיניו כהות
ואינו יכול לראות: **ואחד נפל לתוכו ו"ב.** כאן לא כפל טיפות
משום דכבר נפלו הרבה וצדק מועט שמוספין עליו ניכר:
ואם

כל כהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן ב'.

ואם